

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

BARTHA kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(33486/07. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2014. március 25.

Ezen ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Bartha kontra Magyarország ügyben,
az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként
tartott ülésén, amelynek tagjai voltak:
Guido Raimondi, *elnök*,
Peer Lorenzen,
Sajó András,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Egidijus Kūris,
Robert Spano, *bírák*,
and Stanley Naismith, *Szekció Hivatalvezető*,
2014. február 18-i zárt ülésen lefolytatott tanácskozást követően
az utóbb említett időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (33486/07. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény ("az Egyezmény") 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Bartha Gyöngyi ("a kérelmező") 2007. július 30-án terjesztett a Bíróság elé.
2. A Magyar Kormányt ("a Kormány") Tallódi Z. kormányképviselő képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.
3. 2010. május 5-én a kérelem közlésre került a Kormány felé.
4. A Kormány tiltakozott a kérelem a tanács általi kivizsgálása ellen (28. cikk 1. bekezdés (b)) azzal az indokkal, hogy a kérelemben felmerült egyes kérdések kapcsán a Bíróság nem rendelkezik jól megalapozott esetjoggal. A Bíróság elfogadta a kifogást.

A TÉNYEK

A. Az ügy körülményei

5. A kérelmező 1954-ben született és Budapesten él.
6. Az ügy tárgya egy 1993. április 5-én kezdeményezett, jótállással kapcsolatos jogvita. Az ügyben először a Budai II. és III. Kerületi Bíróság járt el. A városi bíróság, halasztás után, 2002. május 23-án hozott ítéletet. Az eljárás alatt a kérelmező lakásában nyilvánvalóan tartottak helyszíni szemléket.

Úgy tűnik, hogy a kérelmező több alkalommal sem jelent meg a tárgyalásokon és nem működött együtt az ügyben eljáró szakértőkkel.

7. 2007. január 17-án fellebbezés alapján a Fővárosi Bíróság ítéletet hozott. Az ítéletet 2007. január 31-én a kérelmezőre részére kézbesítették.

B. Vonatkozó hazai jogszabályok

8. A 2006. évi XIX. törvénnyel módosított 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról:

Kifogás az eljárás elhúzódása miatt

114/A. §

„(1) A fél, a beavatkozó, valamint az eljárásban részt vevő ügyész az ügyben eljáró bíróságnak a (2) bekezdésben meghatározott mulasztása miatt ugyanezen bíróságnál írásban kifogást nyújthat be, kérve a kifogás elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságtól a mulasztás tényének megállapítását, valamint – megfelelő határidő tűzésével – a mulasztó bíróságnak a (2) bekezdés a) és c) pontjában foglalt esetben az elmulasztott eljárási cselekmény elvégzésére vagy határozat meghozatalára, a (2) bekezdés b) pontjában foglalt esetben pedig az adott ügyben leghatékonyabb intézkedés foganatosítására történő utasítását.

(2) Kifogás akkor terjeszthető elő, ha

a) a törvény a bíróság részére az eljárás lefolytatására, eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidőt állapított meg, azonban az eredménytelenül eltelt,

b) a bíróság az ügyész, az eljárásban részt vevő személy, a megkeresett szerv vagy személy részére az eljárási cselekmény elvégzésére határidőt tűzött ki, amely eredménytelenül eltelt, és a bíróság a mulasztóval szemben nem alkalmazta a törvény által lehetővé tett intézkedéseket,

c) a bíróság elmulasztotta a perek ésszerű időn belül történő befejezésére irányuló kötelezettségét azáltal, hogy az ügyben a bíróság utolsó érdemi intézkedése óta eltelt az az ésszerű időtartam, amely elegendő volt arra, hogy a bíróság az eljárási cselekményt elvégezze, vagy annak elvégzéséről rendelkezzen, azonban a bíróság ezt nem tette meg.

(3) Nincs helye kifogás előterjesztésének bizonyítási cselekmény elrendelése, valamint olyan határozat ellen, amellyel szemben külön jogorvoslatnak van helye.

(4) A kifogást annak benyújtója mindaddig visszavonhatja, amíg a bíróság azt érdemben el nem bírálta. A visszavont kifogást újból előterjeszteni nem lehet.”

114/B. §

„(1) Az ügyben eljáró bíróság a kifogást annak bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül megvizsgálja, és ha azt alaposnak tartja, harminc napon belül megteszi, illetőleg elrendeli a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges intézkedést. A bíróság a kifogás elintézéséről a kifogás előterjesztőjét értesíti.

(2) Ha az ügyben eljáró bíróság a kifogást nem tartja alaposnak, a kifogást tartalmazó beadványt megküldi az ellenfél részére, aki észrevételeit a kézbesítéstől számított nyolc napon belül terjesztheti elő. A határidő elteltét követően a bíróság az iratokat – az esetleg benyújtott észrevételekkel együtt – nyolc napon belül felterjeszti a kifogás elbírálására hatáskörrel rendelkező bírósághoz. A felterjesztésben a bíróság számot ad arról, hogy a hiányolt eljárási cselekmény elvégzésére vagy határozat meghozatalára milyen okból nem került sor.

(3) A járásbíró mulasztásával szemben benyújtott kifogást a törvényszék három hivatásos bíróból álló tanácsa, a törvényszék mulasztásával szemben benyújtott kifogást az ítélőtábla három hivatásos bíróból álló tanácsa, az ítélőtábla mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Kúria három hivatásos bíróból álló tanácsa, a Kúria mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Kúria másik tanácsa az iratok felterjesztésétől számított tizenöt napon belül tárgyaláson kívül bírálja el.

Ha a kifogást elbíráló bíróság a kifogásban foglaltaknak helyt ad, a mulasztó bíróságot határidő tűzésével a 114/A. § (2) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt esetekben az ügy továbbviteléhez szükséges intézkedés megtételére, a 114/A. § (2) bekezdésének b) pontjában foglalt esetben pedig az adott ügyben leghatékonyabb intézkedés foganatosítására hívja fel. A felhívásban – a 114/A. § (2) bekezdésének a) pontjában foglalt esetet kivéve – a kifogást elbíráló bíróság az eljáró bíróságot meghatározott eljárási cselekmény lefolytatására nem utasíthatja. A kifogás alaptalansága esetén azt indokolt határozattal elutasítja. A határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(5) Ha a kifogás előterjesztője ugyanabban a perben ismételt alaptalan kifogást nyújt be, őt a kifogást elbíráló bíróság elutasító határozatában pénzbírsággal sújthatja.

(6) A kifogás elintézésére a végzés elleni fellebbezés felterjesztésére és elbírálására vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

9. A kérelmező panaszkolta, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében foglalt “ésszerű idő” követelményével, amelynek releváns része kimondja:

"Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét ... bíróság ... ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában..."

10. A Kormány vitatta a panaszt.

11. Az 1993. április 5-től 2007. január 31-ig tartó időszakot kell figyelembe venni. Így az eljárás a két fokon tizenhárom év és kilenc hónapig tartott.

12. Az ilyen hosszú ideig tartó eljárásra tekintettel a kérelmet elfogadhatónak kell minősíteni.

13. A Bíróság több olyan esetben is megállapította az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésének megsértését, amelyekben hasonló kérdéseket merültek fel mint ebben az esetben (ld. több hatóságok között, *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

14. Az összes benyújtott anyag vizsgálatát követően a Bíróság úgy véli, hogy a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy meggyőző érvet, amely a jelen körülmények között eltérő következtetés levonásához vezetne. Ezért a Bíróság megállapítja, hogy az eljárás túlzottan hosszú volt, és nem felelt meg az "ésszerű idő" követelményének.

Ezért az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 13. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

15. A kérelmező azt kifogásolta továbbá, hogy nem állt rendelkezésére olyan jogorvoslati lehetőség, amellyel az eljárást gyorsíthatta volna. Az Egyezmény 13. cikkére hivatkozik, amely így szól:

"Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg."

16. A Kormány előadta, hogy a panaszt a 35. cikk 1. bekezdésben megállapított hat hónapos időkorláton túl nyújtották be, tekintettel arra, hogy 2006. április 1-től a Polgári Perrendtartás 114/A. § bevezetett egy új jogorvoslatot, nevezetesen a kifogás intézményét; azonban a kérelmet csak 2007. július 30-án nyújtották be, több mint hat hónappal később. A kérelmező vitatta ezt a nézetet.

17. A Bíróság úgy ítéli meg, hogy a Kormány kifogása olyan szorosan kapcsolódik azon kérdéshez, hogy a kérelmező részére hatékony jogorvoslati lehetőség rendelkezésére állt-e, hogy azt a kérelem érdemi részéhez kell csatolni. A Bíróság megjegyzi továbbá, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan a 35. cikk 3. bekezdés (a) pontja értelmében vagy elfogadhatatlan bármely más alapon. Ennek megfelelően elfogadhatónak kell nyilvánítani.

18. A Bíróság korábban már megállapította, hogy az eljárás felgyorsítására alkalmas jogorvoslat hatékonysága függhet attól, hogy az jelentős hatást gyakorol-e az eljárás egészének hosszára (ld. *Holzinger v. Austria* (no. 1), no. 23459/94, § 22, ECHR 2001-I; *Holzinger v. Austria* (no. 2), no. 28898/95, § 20).

19. Az adott ügyben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a polgári perrendtartásról szóló törvény 114/A. § és 114/B. § (ld. 8. bekezdés) rendelkezései - bár nyújtottak lehetőséget a felperesnek bizonyos elmulasztott eljárási cselekmények elvégzésére irányuló jogorvoslatra - semmilyen módon nem garantálják azt, hogy a bírósági eljárás teljes hossza ésszerű maradjon. Továbbá a Kormány nem hivatkozott a hazai esetjogra,

annak bizonyítása érdekében, hogy e jogorvoslat alkalmas az eljárás tényleges gyorsítására. Valamint nem bizonyították, hogy hatékony jogorvoslat elérhető lenne.

20. A kormány által felvetett jogi út bevezetése a kérelmezőnek az Egyezmény 13. cikke szerinti panaszával összefüggésben nem tekintendő a hat hónapos határidő kezdőpontjának. A kérelem ezért nem utasítható el a hat hónapos szabályra történő hivatkozással; a Kormány kifogását el kell utasítani, mivel a hivatkozott jogorvoslat nem tekinthető hatékonynak az Egyezmény 35. cikk 1. bekezdése értelmében.

21. A Bíróságnak ezért a hatékony jogorvoslat hiánya miatt meg kell állapítania az Egyezmény 13. cikkének a megsértését a kérelmezőnek az ügye elhúzódása miatt benyújtott panasza tekintetében.

III. AZ EGYEZMÉNY TOVÁBBI ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

22. A kérelmező az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése alapján az ügyében hozott döntés ellen is panasszal élt.

Amennyiben a panasz úgy értendő, hogy az a bizonyítékok hazai bíróságok általi értékelését és az eljárás eredményét érinti, úgy a Bíróság megismétli, hogy az Egyezmény 19. cikkének megfelelően feladata a Szerződő Államok által az Egyezménnyel kapcsolatban tett vállalások tiszteletben tartásának biztosítása. Különösen nem feladata a Bíróságnak, hogy a nemzeti hatóságok által állítólagosan elkövetett tény- vagy jogbeli tévedésekkel foglalkozzon, kivéve ha, és amennyiben e tévedések az Egyezményben védett jogokat és szabadságokat sérthették. Továbbá, miközben az Egyezmény 6. cikke biztosítja a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, semmilyen szabályt nem állapít meg a bizonyítékok elfogadása vagy értékelése tekintetében, ezért ezeket a kérdéseket elsősorban a nemzeti jognak és a nemzeti bíróságoknak kell szabályozniuk (ld. *García Ruiz v. Spain* [GC], no. 30544/96, § 28, ECHR 1999-I). A jelen ügyben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a kérelmező beadványai alapján nincs jele annak, hogy a bíróságok elfogultak lettek volna, vagy, hogy az eljárás egyéb módon tisztességtelen vagy önkényes lett volna.

Ebből következően a kérelemnek ez a része nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, s ezt a részt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

23. Végül, a kérelmező kifogásolta az elsőfokú bíróság által elrendelt helyszíni szemléket is. Az Egyezmény 8. cikkére hivatkozik, amely így szól:

A Bíróság megállapítja, hogy ezek az események 2002. május 23-a előtt történtek (ld. 6. bekezdés), a kérelmet pedig csak 2007. július 30-án nyújtották be, tehát több mint hat hónap múlva.

A kérelmet ezért az Egyezmény 35. cikk 1. és 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

IV. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

24. A kérelmező az Egyezmény 41. cikke alapján 24.000 euró nem vagyoni kártérítést követelt.

A Kormány vitatta az igényt.

25. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező bizonyos mértékű nem vagyoni kárt szenvedett. Méltányossági alapon a Bíróság 10.000 eurót ítél meg ilyen címen tekintettel arra, hogy a kérelmező is hozzájárult az eljárás elhúzódsához.

26. A kérelmező nem terjesztett be költségigényt.

27. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. az Egyezmény 13. cikke szerinti panasz érdemi részéhez csatolja a Kormánynak a hat hónapos szabály alapján előadott kifogását és *elutasítja* azt;
2. Az eljárások túlzott hosszával és a hatékony jogorvoslat hiányával kapcsolatos panaszt elfogadhatóvá, a kérelem többi részét elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 13. cikkét megsértették;
5. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében 10.000 eurót (tízezer euró), valamint az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
6. Az igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeket *elutasítja*.

BARTHA kontra MAGYARORSZÁG ÍTÉLET 7

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2014. március 25-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Stanley Naismith
Hivatalvezető

Guido Raimondi
Elnök